

TREBALL FINAL DE MÀSTER

**Títol ASSOCIACIONISME JUVENIL A L'ALT EMPORDÀ
20 ANYS DE JOVES COMPROMESOS**

Autor Jordi Claparols i Pagès

Tutor Anna Planas i Lladó

Data presentació 6 de setembre de 2013

Universitats organitzadores:

En conveni amb:

ASSOCIACIONISME JUVENIL A L'ALT EMPORDÀ 20 ANYS DE JOVES COMPROMESOS

Resum

L'associacionisme juvenil es manifesta com un dels contextos socials per excel·lència, on el jove pot assolir un rol social, amb capacitat crítica i protagonisme en la presa de decisions. Uns espais que són necessaris per anar configurant la experiència cívica dels joves i que atresoren un potencial molt gran per a la democratització i la construcció de societats més fortes i cohesionades. Analitzar l'evolució de l'associacionisme juvenil al llarg dels darrers 20 anys i el perfil dels joves que hi han pres part durant aquest període, juntament amb el de conèixer el valor i el conjunt d'aportacions que aquest genera pels associats, i de quina forma incideixen aquestes en el seu itinerari personal i professional, configuren els interessos del present treball, contextualitzat a l'Alt Empordà i basat en bona mesura, en l'experiència vital de joves compromesos en el moviment associatiu de la comarca.

Paraules clau: jove, associacionisme, associat, itinerari, educació no formal, aprenentatges.

MODALITAT D'INFORME DE RECERCA – MIJS 2012-2013

Autor: Jordi Claparols i Pagès

Tutora: Anna Planas i Lladó

Figueres, 6 de setembre de 2013

Índex

1. Introducció.....	Pàg. 4
2. L'associacionisme juvenil, una opció educativa	Pàg. 5
3. Metodologia.....	Pàg. 8
3.1 Associacionisme juvenil: passat i present	Pàg. 10
3.2 Passat associatiu a l'Alt Empordà	Pàg. 11
3.3 Associacions vs administració.....	Pàg. 13
3.4 Present associatiu a l'Alt Empordà	Pàg. 13
3.5 Similituds entre dues èpoques	Pàg. 14
4. Joves associats	Pàg. 16
1.1 Trets característics del jove associat	Pàg. 17
1.2 Continuitat i compromís del jove associat.....	Pàg. 18
5. Aportacions de l'associacionisme juvenil.....	Pàg. 20
1.3 Aprenentatges i capacitats	Pàg. 20
1.4 Itinerari professional i formatiu.....	Pàg. 22
1.5 Xarxa relacional.....	Pàg. 23
6. Conclusions.....	Pàg. 24
7. Referències bibliogràfiques	Pàg. 26
8. Annexos	Pàg. 28

“Associar-me ha sigut el major aprenentatge de la meua vida”

Jove associat (E7-92)

Introducció

Molts han sigut els articles, publicacions i altres estudis sobre l'associacionisme juvenil que han anat apareixent al llarg dels anys, i que en major o menor mesura, han facilitat un coneixement molt més extens sobre aquest àmbit, considerat com la forma de participació convencional per excel·lència. Diferents treballs (Serrano, J. et al. 1999), (Valls, N. et al. 2006 i 2007), (González, I. et al. 2007), (Luque, S. et al. 2012) i (OCJ. 2012), que s'han centrat a analitzar aspectes com el gènere i l'origen social dels associats, el nivell de compromís, el tipus d'entitats, els percentatges i les formes de participació, les divergències entre adults i joves o la relació entre les associacions i l'administració, i quines accions públiques executa aquesta per promoure-les. Aportacions que han contribuït a donar llum a bona part de les qüestions del món associatiu, i que han sigut positives per constatar que les entitats són un element fonamental del capital social de qualsevol societat, però que es tracta d'una pràctica no generalitzada, malgrat les seves prestacions, cosa que provoca que no gaudeixin del suport, ni del reconeixement social que es mereixen.

Aquesta visió de l'associacionisme juvenil, (Vidal, P. et al. 2005 i 2006), poc generalitzat entre el col·lectiu de joves i poc reconegut socialment, és compartida pel col·lectiu d'especialistes en la matèria, i també per nosaltres, i per aquest motiu, volem aportar altres arguments, que ajudin a consolidar una imatge i un prestigi del que no disposa encara entre la societat i entre la majoria de joves. Partint de la perspectiva dels propis associats. Els d'avui, joves compromesos, que opinen des de la immediatesa de la seva acció. I els d'ahir, adults que desigualmente continuen implicats amb aquest món, però que perceben en conjunt la situació de l'associacionisme des d'una certa distància (Entrevistes associats 1992 i 2012).

L'objectiu d'aquest informe, és posar de manifest els valors i la utilitat de l'associacionisme, extrets per part dels joves que s'hi han compromès, i mostrar si la complicitat associativa, incideix o no, en l'itinerari personal i professional de les persones que hi prenen part. També pretén percebre si s'han produït diferències entre l'associacionisme actual i el de fa uns anys, i quin perfil han tingut els seus associats. Aspectes rellevants per conèixer l'evolució de les formes i la intensitat d'aquest tipus de participació durant aquest vint anys.

El què es presenta és un anàlisi centrat en la comarca de l'Alt Empordà, segurament el primer que es fa en aquest sentit, les conclusions del qual, no es poden extrapolar a la resta del territori català, caracteritzat per la seva heterogeneïtat associativa. Però tot i aquest punt de vista concret, i marcat per

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

l'àmbit geogràfic, la comarca, des del que es realitza, si que existeixen matisos que són comuns i que es donen, en l'associacionisme juvenil d'altres indrets del nostre país.

L'associacionisme juvenil, una opció educativa

Tot i el desinterès que desperta per bona part de la joventut actual els sistemes polítics, i la participació col·lectiva massa dirigida i ordenada jeràrquicament, les possibilitats d'un jove per irrompre en l'esfera pública i anar-se construint com a ciutadà, passa en gran mesura per integrar-se en el teixit social existent, i a partir d'aquest, anar exercint els drets que amb la seva acció va adquirint. (Benedicto, J. et al. 2003). L'associacionisme juvenil es manifesta com un dels pocs contextos, on el jove pot assolir un rol social, amb capacitat crítica i protagonisme en la presa de decisions. Uns espais que superen l'habitual compàs d'espera juvenil que l'adultocentrisme empara, que són necessaris per anar configurant la seva experiència cívica, i que atresoren un potencial molt gran per a la democratització i la construcció de societats més fortes i cohesionades, fet que les converteix en un element cabdal per a la societat, que poca gent discuteix.

La participació en organitzacions per part dels joves facilita el seu creixement personal, i augmenta, gràcies al conjunt d'aportacions que aconsegueix amb la seva pràctica en societat, les possibilitats de desenvolupar transicions més lineals i no tant desdibuixades, i alhora, inhibir l'increment de la reversibilitat en les trajectòries que es detecta en els darrers temps. (Serracant, P. 2009). Les experiències vitals en àmbits grupals i més estructurats, disminueix la proliferació de processos més individualitzats, i l'intercanvi mutu i el tipus d'obligacions als que es veuen abocats els joves, fa que arribin a un nivell de maduresa, que beneficia la consecució d'"esdeveniments clau" en sentit positiu, al llarg del seu itinerari vital (Pollock, G. 2009).

Una de les incògnites que encara no s'ha resolt però, quan parlem d'associacionisme juvenil, és perquè aquest, no ha aconseguit l'estatus i la situació de privilegi que li pertocaria en les comunitats de les que sorgeix. Malgrat reconèixer la seva utilitat i el conjunt d'aprenentatges que ofereix als que s'hi vinculen, només el 39% del joves catalans de 15 a 29 anys (González, I. et al. 2007), pertanyen a associacions, excloses d'aquest percentatge les entitats esportives. Durant tots aquests anys, l'associacionisme no ha aconseguit tenir un pes específic en el model educatiu del nostre territori, ni ser una opció de referència pel col·lectiu juvenil, ni tampoc, que així ho reconeguin les seves famílies.

Resoldre aquestes qüestions i conèixer quins han sigut els motius d'aquest poc protagonisme, segurament ha de ser una de les claus per superar aquesta conjuntura. Que no és única, sinó que depèn de la interacció de diferents

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

variables, però hi ha certs aspectes que el present article vol evidenciar, sobretot quan ens referim a les aportacions que pot generar aquest associacionisme, i com incideix de forma clara en el creixement personal de qualsevol individu.

Ja en el *Llibre Blanc de la Comissió Europea* (2001), centrat en la joventut europea, es detalla un tipus d'aprenentatge organitzat i a la vegada intencionat, provinent de les entitats juvenils, que a través de les activitats que desenvolupen en la societat civil i en els entorns socials corresponents, es constitueixen com a part de l'educació informal i no formal existent. Un reconeixement de la institució europea, que constata que l'associacionisme és un espai on s'adquireixen coneixements. Que en ocasions de forma més planificada, però més sovint des de l'experiència del dia a dia, les associacions esdevenen com un lloc on es pot oferir educació complementària (Trilla, J. 1993).

L'associacionisme juvenil generalment es relaciona amb l'acció, amb l'interès pel canvi, amb la millora social, amb el voluntariat, i és positiu que així sigui, però s'obvien tots els processos que es segueixen per aconseguir aquests fins, i per tant el munt d'aprenentatges que se'n deriven. Les administracions i el conjunt de la societat tenen una bona percepció en general del moviment associatiu, però infravaloren la formació que aquest proposa, i inconscientment no tenen en compte els itineraris que segueixen els grups de joves que han pres part en aquests processos, quan un bon nombre d'aquests, esdevenen referents positius per a les seves comunitats.

L'European Youth Forum (2013) considera que les entitats generen una gran quantitat d'aprenentatges i que és imprescindible apostar per donar una major importància a l'educació no formal, ja que l'educació formal no presta els suficients elements com per assegurar una completa formació de la joventut. Tot i que és conscient que aquesta educació no es pot valorar amb els mateixos condicionants de l'educació formal, cosa que en dificulta el seu reconeixement. Hi ha molts dubtes, però, sobre si una més rigorosa sistematització de l'educació que ofereixen les associacions, no en desvirtuaria la seva utilitat, i més si es té en compte que compleix amb les expectatives, en el sentit que és capaç de col·laborar en la formació de joves més compromesos i amb una major capacitat.

En el *3r Congrés de la Joventut de Catalunya*, Jesús Sanz (2002), exposa que els nivells d'implicació dels joves polítics en associacions està molt per sobre de la resta de joves, i que pràcticament tots, són o han sigut membres d'entitats. Alhora un estudi de l'Observatori del Tercer Sector per la Secretaria General de Joventut (2006), confirma que els joves que participen en algun tipus d'organització no lucrativa, es senten més identificats amb el seu entorn i territori que els que no ho fan. Dos exemples, tot i que se'n podrien presentar més, de com el pas per l'associacionisme influeix en les inquietuds cíviques

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

dels joves i de com és de fonamental per la societat, promoure l'accés a aquest tipus de formació i alhora reconèixer el moviment associatiu en el seu just valor.

En el treball de (Vidal, P., et al. 2005), es divideixen els aprenentatges oferts per l'associacionisme en quatre eixos, els valors, les actituds, les habilitats i els coneixements. Una distinció molt encertada, que es realitza basant-se en els testimonis dels propis associats, i que coincideix amb les aportacions extretes a partir de les nostres entrevistes. Així, en l'estudi, al considerar quins són els aprenentatges als que donen els joves una major importància durant el seu itinerari associatiu, el 52% dels joves diuen que són els aprenentatges rebuts en valors, seguit dels aprenentatges en actituds, un 30%, després els aprenentatges en adquisició d'habilitats i destreses, un 27% i finalment, els aprenentatges en coneixements un 23%.

Aquesta rigorosa ampliació del tipus d'aprenentatges, transcendiria la definició de l'associacionisme com a escola de participació, tradicionalment la més acceptada, que no deixa de ser certa i igual d'imprescindible, però que segons la nostra opinió el que la defineix va molt més enllà. El cúmul d'ensenyances adquirides en el període de vinculació en una associació, no només són útils per participar i ser actius, sinó que poden ser vàlides i aplicables en qualsevol dels àmbits on es desenvolupen aquests associats. Sigui per decidir l'orientació acadèmica, per optar a un lloc de treball, per relacionar-se o fins i tot, per superar qualsevol adversitat vital.

Un dels aspectes contradictoris que ens trobem, quan es parla de l'associacionisme com espai educatiu, és que els mateixos associats, malgrat haver viscut el procés formatiu en propietat i valorar de forma clara la intensitat dels coneixements adquirits, necessiten d'una certa distància temporal per reconèixer la seva eficàcia (E1-92).

Que els membres de les organitzacions juvenils assimilïn que les associacions tenen implícit un clar caràcter educatiu, ajustant-se per regla general, al concepte anglès del "learning by doing", on s'aprèn a través de la pràctica i de l'experiència diària, una modalitat habitualment en desús per l'educació formal, ha de ser el primer pas perquè la societat admeti la seva legitimitat.

Les següents línies tenen la voluntat d'analitzar els comentaris i les interpretacions que sobre l'associacionisme i les seves aportacions han realitzat els joves associats de l'Alt Empordà. I al mateix temps presentar, gràcies a aquestes mateixes fonts, i a d'altres concretades en la bibliografia, una breu evolució històrica del moviment associatiu en el nostre territori.

Metodologia

Per aprofundir en l'anàlisi de la realitat associativa altempordanesa dels darrers vint anys, el present estudi ha tingut en compte dades i documentació de l'Ajuntament de Figueres, del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i de la Direcció General de Joventut, sobre associacionisme juvenil a la comarca. Alhora ha desenvolupat una recerca de caire qualitativa basada en la realització d'entrevistes en profunditat a joves associats del territori. Concretament a representants d'entitats que van tenir i tenen un paper important, tant en l'impuls com en l'arrelament associatiu a la comarca, i que s'han escollit, prenent de base documentació original d'administracions locals de l'any 1992 i de l'any 2012. Amb la intencionalitat, que la informació que se n'extregui, sigui el més ajustada possible a les circumstàncies viscudes per l'associacionisme a l'Alt Empordà durant aquests anys. Els testimonis que s'entrevisten, ajuden a contextualitzar, tant els condicionants socioeconòmics existents, com la mateixa idiosincràsia del territori, que apareixen a través d'ells, amb tota la seva dimensió.

En total s'han efectuat vint-i-una entrevistes, nou d'elles a persones vinculades a entitats juvenils, referenciades en tres actes de reunions de l'àrea de Joventut de l'Ajuntament de Figueres, de 22 d'abril i de 13 de maig de 1992 i una altra de 3 d'abril de 1990. Els dotze entrevistats restants han sigut seleccionats entre els joves que participen a les reunions d'entitats juvenils organitzades trimestralment per l'àrea de Joventut del Consell Comarcal, i que a diferència dels representants del 1992, que provenen d'associacions íntegrament de la ciutat de Figueres, aquests són en gran part de la capital però també d'altres municipis de la comarca. S'ha contactat per telèfon o per correu electrònic prèviament amb els interessats per concertar unes entrevistes individuals d'una mitja hora de durada. En el cas dels del període 1992, la inexistència de dades de contacte ha fet impossible contactar amb alguns d'ells, a més de la negativa i la falta de disponibilitat d'algun altre, d'aquí que s'hagi optat, en els entrevistats del 92, per entrevistar a dos associats d'anys anteriors.

El conjunt d'entrevistes s'han portat a terme al llarg del 2012 i han sigut gravades i en posterioritat transcrits literalment. Més del 80% dels entrevistats han sigut homes, ja que són majoria en els càrrecs de representativitat de les entitats juvenils a la comarca. S'ha preguntat sobre aspectes com l'edat, el recorregut associatiu i el tipus d'estudis i d'ocupació familiar per aconseguir un perfil més acurat dels joves associats. Conèixer el seu origen o la seva activitat associativa són elements que hem cregut importants d'extreure a través de les entrevistes. Per aquest motiu s'ha recollit en la part inicial de les entrevistes un seguit de dades sociodemogràfiques dels associats que han sigut molt valuoses per la nostra reflexió i que passem a descriure.

De les nou entrevistes del 1992 només una s'ha realitzat a una dona. Tots els associats estaven compromesos a dues o més entitats, generalment de caire

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

polític, de lleure i relacionades amb la natura. Aquests disposen d'estudis superiors excepte dos que han cursat estudis mitjans. Respecte als estudis paterns tres han cursat estudis bàsics, tres més estudis mitjans i els altres tres estudis superiors. I pel què fa a la ocupació dels pares dos eren autònoms, tres treballaven a l'administració, dos eren empresaris i dos més treballaven per altres.

Dels dotze entrevistats del 2012 tres són dones. Excepte un d'ells la resta participa en dos o més associacions, majoritàriament de caire cultural, social i de lleure. Han cursat estudis superiors vuit associats per quatre que han seguit estudis mitjans. En quant als estudis paterns vuit han realitzat estudis bàsics i els altres quatre estudis superiors. Respecte als oficis dels pares, dos són autònoms, un treballa a l'administració, dos són empresaris i els set restants treballen per altres.

Un conjunt de dades que com dèiem ens suggereixen aspectes certament interessants i que de forma del tot subjectiva hem provat d'interpretar més endavant. Aquestes dades es trobem relacionades a l'apartat d'annexos en dues taules dels dos anys en qüestió, 1992 i 2012, on s'han inclòs també els codis que figuren referenciant als joves entrevistats en els diferents apartats del text. Els associats apareixen amb l'etiqueta E d'entrevista, seguit del número amb què estan ordenats alfabèticament i l'abreviatura de l'any (Exemple E1-92 i E1-12).

La informació extreta s'ha aconseguit, utilitzant un model d'entrevista, que es recolza en un seguit d'objectius que presentem a continuació i del que en resulten una sèrie de qüestions que seran la part principal del nostre anàlisi. El seguit de reflexions i posicionaments dels entrevistats entorn al moviment associatiu de la comarca, que han suscitat les següents preguntes, s'han anat incorporant al cos del text, per recolzar algunes de les teories que es plantegen i per donar major validesa al nostre treball. Totes aquestes opinions s'han referenciat en el text utilitzant els codis que s'han descrit en el paràgraf anterior.

Graella marc del qüestionari emprat. Relació entre objectius i preguntes

Objectiu general
Percebre si hi ha diferències entre l'associacionisme actual i el de fa uns anys
Objectiu específic
1. Detectar quins són els principals canvis entre l'associacionisme d'avui i el d'abans
Pregunta
1. Què penses sobre l'associacionisme juvenil en el que prenies part? Què penses sobre l'associacionisme juvenil actual?
Objectiu específic
2. Percebre quin perfil han tingut els associats de la comarca i com s'han relacionat amb el context socioeconòmic existent

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Pregunta
2. Què penses sobre els joves associats/des? Creus que la joventut actual és participativa? Perquè?
Objectiu general
Conèixer el valor i la utilitat de l'associacionisme per les persones joves que s'hi comprometen
Objectiu específic
3. Conèixer quines són les aportacions de l'associacionisme als joves que hi prenen part
Pregunta
3. Què et va aportar associar-te? Aprenentatges? Possibilitats laborals? Xarxa relacional?
Objectiu específic
4. Conèixer si l'associacionisme influeix en el itinerari personal i professional dels joves
Pregunta
4. Ha influït en el teu itinerari personal i professional?

Associacionisme juvenil: passat i present

“Tinc la sensació que els 80 i 90 l'associacionisme va ser un moviment potent degut a la situació històrica de la que sortia, la bonança econòmica de finals dels 90 i 2000 crec que va posar en crisi la situació de les associacions i del teixit associatiu, no per elles mateixes sinó per la implicació i el compromís de la gent.” (E3-92)

Les característiques sociodemogràfiques de l'Alt Empordà influeixen, igual com en qualsevol altre context, en el tipus d'associacionisme que s'hi dona. Un territori accessible per la poca distància existent entre els nombrosos municipis de què disposa, llevat de petites excepcions. Connectat socialment degut a la poca densitat de població i en disposició d'una capital, que esdevé el veritable punt de trobada de la majoria dels seus habitants. Factors que juntament amb altres aspectes relacionats amb la tradició i cultura empordaneses, han configurat el marc associatiu dels seus joves al llarg de tots aquests anys.

Unes condicions que han provocat que l'inici de l'associacionisme juvenil a la comarca, es donés gairebé de forma exclusiva a Figueres, on s'hi ubicaven bona part dels recursos, serveis i canals adients, perquè aquest moviment associatiu es pogués desenvolupar. Així, tots aquells joves interessats en vincular-se de forma organitzada amb el teixit social del territori, o optaven per integrar-se en entitats juvenils de la capital de comarca, o bé ho feien en organitzacions més transversals dels seus municipis d'origen. Aquí compartien experiències i tasques amb persones de diferents edats, generalment amb poc poder de decisió. Aquests ens arribaven al seu punt de màxima activitat, normalment dos cops a l'any, amb la festa major d'hivern i la d'estiu.

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Es tractava de joves compromesos amb aquest tipus d'agrupacions, però sobretot que s'identificaven amb els seus municipis de procedència. Aquests havien de passar un cert procés d'aprenentatge i de pertinença a l'ens, que amb el temps, els permetia arribar a adquirir un major protagonisme, i en conseqüència tenir més pes en l'orientació de les accions que realitzaven.

Passat associatiu a l'Alt Empordà

“Era una època molt activa del conjunt de la societat civil, hi havia molta moguda, moltes expectatives de fer coses i generar canvis i molta implicació en entitats.” (E5-92)

Durant l'any 1992 l'associacionisme juvenil es trobava centralitzat a Figueres, participat per un petit percentatge de joves d'altres municipis, i on tenien més presència les entitats de tipus polític i de lleure. Un moment que es pot considerar d'esplendor, si ho comparem amb dades d'anys anteriors, pel moviment associatiu juvenil, ja que una quinzena d'entitats assistien a les reunions convocades per l'Ajuntament de Figueres (Acta 1992). Degut en part, perquè dos anys abans s'organitzava una activitat clau per la seva difusió i reconeixement, la primera edició de les Barraques de Figueres amb sis associacions diferents (Acta 1990), fet que segurament incentivaria l'interès del col·lectiu juvenil de la ciutat cap aquesta forma de participació. Una proposta que era, i encara ho segueix sent, un reflex de la situació de les entitats juvenils al llarg d'aquests més de vint anys, i que és molt útil per estudiar el món associatiu, analitzant aspectes com la tipologia de les organitzacions que s'hi donen cita, el nivell de compromís dels associats o la relació d'aquestes, tant amb l'administració, com amb la resta de la comunitat i el seu entorn durant tot aquest temps (E5-92).

Els inicis dels 90 destaquen per un associacionisme idealista i transformador, tal com el defineixen els diferents entrevistats (E1-92) i (E5-92), d'aquí la proliferació d'entitats de caire polític, on les ganes de canvi i de lluitar per una societat millor era l'objectiu comú. Una època que descriuen com a molt activa, (E4-92), no només per part de les associacions juvenils, sinó també per part del conjunt de la societat civil. Una influència positiva i que facilitava la implicació del col·lectiu de joves en el moviment associatiu altempordanès.

Segons l'opinió dels associats (E2-92), (E3-92) i (E6-92), el voluntariat, tot i que no era un concepte conegut en aquells moments, i la dedicació altruista, era el modus vivendi d'aquest grup de joves compromesos, que malgrat les dificultats i les mancances que tenien per fer front al conjunt d'accions que impulsaven, no estalviaven ni en motivació ni en esforç. Associacions sobretot de lleure educatiu, polítiques, generalment d'esquerres i independentistes, culturals, naturalistes i de barri, apareixen en les actes de les reunions, on els representants en una gran majoria eren homes, que vinculats a diferents

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

entitats, ajudaven a construir un teixit no molt nombrós però sòlid i constant (Acta 92).

Aquest període de reivindicació social s'aniria diluint amb el pas dels anys i l'efervescència associativa, orientaria el seu camí generant entitats més d'oci i de lleure educatiu. La bonança econòmica unit a una consolidada normalitat democràtica podrien ser alguns dels motius que provocarien aquest canvi de tendència, i aquesta pèrdua d'interès per part de la joventut del territori, cap a un tipus d'associacionisme més relacionat amb la transformació social i l'activitat política (Memòria 1994). S'obriria una nova etapa on la proliferació de grups de lleure i esplai a la comarca, s'integrarien en un moviment associatiu, menys intervencionista i generador d'activitats lúdiques (Memòria 1995) i (Memòria 1996). Entre els anys 94 i 96, l'Alt Empordà passaria de vint organitzacions a quaranta dos, essent el creixement associatiu més important de la província de Girona. La posada en marxa de l'Oficina Comarcal de Serveis a la Joventut l'any 1994, amb l'inici del desenvolupament de les polítiques de joventut a la comarca, seria un dels arguments que explicaria aquest augment d'associacions, sobretot en poblacions d'àmbit més rural del territori (Memòria 1994).

Bona part dels entrevistats (E1-92) i (E5-92), creuen que l'associacionisme juvenil va molt lligat a la realitat de cada moment, i que sigui més o menys actiu depèn de la situació sociopolítica que imperi. La millora de les condicions de vida, la febre consumista o l'aparició de les noves tecnologies, forjarien unes generacions de joves més autocomplaents i poc seduïts per projectes comuns massa crítics socialment. Quedaria lluny el record de lluitar contra la injustícia i la consolidació dels drets i llibertats socials. I tanta globalització i relació virtual haurien allunyat al gruix del col·lectiu juvenil de la comarca, de la participació més reivindicativa, i de fer ús del seu esperit crític (E4-92), (E8-92) i (E10-12).

Destaca, com hem esmentat, en aquests moments la inexistència de joves vinculats a entitats de tipus polític i social, les quals o bé desapareixen, o es mantenen sense massa activitat (Memòria 1998) i (Memòria 1999). Predominen entre els anys 1994 i 1999, associacions de lleure educatiu i culturals, que progressivament en alguns casos, van prioritzant l'interès econòmic per sobre del voluntariat d'anys anteriors. Les organitzacions de lleure i esplai, de tradició laica i religiosa, igual com les relacionades amb l'escoltisme, amb una llarga trajectòria en el territori, si que continuen assegurant un lleure de qualitat i a l'abast de tothom, doncs la professionalització d'aquest tipus d'entitats fa que les possibilitats d'accedir-hi cada cop siguin més restrictives, i que el nivell econòmic de cada família limiti una continuïtat educativa imprescindible per qualsevol infant, i que només l'àmbit no formal és capaç d'oferir.

Aquesta nova concepció de l'associacionisme no lucratiu, obre molts interrogants sobre la funcionalitat del moviment associatiu respecte a la seva comunitat, i sobre la vigència dels principis bàsics en el qual fins aleshores es

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

sustentava. Els associats de la comarca atribueixen a l'evolució de la mateixa societat aquest canvi de model, que tindria a veure sobretot amb l'alteració de l'escala de valors dels joves, que marcarien una identitat juvenil i una perspectiva en la presa de decisions per part d'aquests ben diferent (E1-12) i (E11-12).

Associacions vs administració

“Tenen molta menys llibertat, crec que l'administració els dirigeix massa i es fiscalitza molt tot” (E4-92)

Hi ha certa controvèrsia quan es parla de l'administració i el seu paper com a promotor de les organitzacions juvenils. Doncs una part dels entrevistats creuen que el suport institucional a l'associacionisme és clau per augmentar les taxes de participació associativa (E4-12) i (E2-12). Però hi ha qui pensa que aquest esforç i el seguit d'accions que s'impulsen en aquesta direcció, només afavoreixen la fiscalització i la sistematització de tots els processos de treball del moviment associatiu, dificultant no només l'aparició de noves iniciatives, sinó també incentivant la renúncia de molts joves envers aquesta forma de participació, que consideren massa burocratitzada i poc vàlida per acomplir les seves expectatives (E4-92) i (E8-12).

Aquesta falta de llibertat de l'associacionisme, molt condicionat per la seva sostenibilitat econòmica i per ajustar-se a l'ordenament jurídic i normatiu preestablert, i el tipus d'eines i canals de què disposa, serien altres elements que haurien fet perdre l'interès i la necessitat d'agrupar-se per part del col·lectiu juvenil (E4-12). Si l'acció institucional és bàsica o no per l'associacionisme juvenil, és un tema sobre el que no ens pronunciarem, però el que sí que queda clar és que la relació que han mantingut durant aquests anys s'ha basat massa en personalismes i en una estratègia poc global i no massa definida. És fa visible que el compromís de l'administració en favor del moviment associatiu ha anat en augment, i s'ha integrat com a quelcom habitual (Memòria 1994 et al.), però potser no sempre s'ha tingut en compte el seu punt de vista i s'ha actuat més pensant amb les pròpies necessitats. La reflexió conjunta sobre quin ha de ser el paper de cada interlocutor i com s'ha de gestionar aquesta col·laboració queda, malgrat l'extens període, encara pendent.

Present associatiu a l'Alt Empordà

“Veig l'associacionisme juvenil actual amb un cert caire polític, però potser no tant pronunciat com a la nostra època. Crec que ara costa molt més que es generi i que es fomenti que abans.” (E8-92)

Amb l'arribada de la crisi econòmica l'any 2008, i de la progressiva devaluació de l'estat del benestar i de les condicions de vida que garantia, el teixit social, es torna a activar per reivindicar millores i fer palesa la seva disconformitat

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

davant d'una situació que considera injusta. Moltes d'aquestes mobilitzacions són seguides per una quantitat important de joves, que s'identifiquen tant amb la forma de participació que es practica com amb el que es pretén defensar. Una manera d'assumir la seva responsabilitat social, segurament més ajustada a les seves exigències, i més flexible que l'associacionisme, que de seguida connecta amb aquest públic (E6-12) i (E5-92).

Davant una situació de protesta generalitzada i de demanda de canvis socials, també els joves adquireixen un rol molt més diligent, i de nou s'impliquen en iniciatives per generar canvis en el territori. En manifestacions i altres corrents no organitzats, però també creant associacions juvenils i recuperant-ne d'altres que tornaven a tenir una certa vigència. Estils renovats i uns condicionants socials diferents, però un altre cop joves amb ganes d'unir esforços per defensar els seus interessos (E6-92) i (E9-92).

El grup de joves que s'associa continua no arribant ni a la meitat del total de joves de la comarca, tal com succeïa en el passat, però s'ha de reconèixer un avenç significatiu tant amb el nombre de joves que s'hi comprometen, com amb la quantitat d'entitats censades entre els anys 2010 i 2012 (Memòria 2010 et al.). Destaquen la quinzena d'organitzacions juvenils que assisteixen regularment en aquest període a les reunions d'entitats, o les vint-i-sis que participen en la darrera Trobada d'Entitats Juvenils de l'Alt Empordà, dos accions impulsades conjuntament, pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà i les associacions del territori. I sobretot la constitució del Consell Local de Joventut de Figueres, que aniria agrupant gairebé la totalitat d'organitzacions juvenils de la capital de comarca, convertint-se en l'interlocutor de referència del moviment associatiu altempordanès, i que vindria a substituir l'antic Consell Municipal de Joventut, un òrgan també de participació associativa, però gestionat de forma directa per l'ajuntament del municipi.

Similituds entre dues èpoques

“Hi ha molts paral·lelismes entre associacions i assemblees que hi havia hagut fa temps i que ara han ressorgit amb altres noms o d'altres maneres.” (E6-12)

Existeixen certs paral·lelismes entre l'any 1992 i l'any 2012 si ens centrem en la situació de l'associacionisme juvenil a la comarca, doncs són dos períodes on el moviment associatiu és molt dinàmic i on sorgeixen noves organitzacions juvenils. Segons alguns dels entrevistats (E6-92) i (E6-12), hi ha molts punts en comú entre les entitats de caire més polític i social, que recuperarien força, tant l'esperit del voluntariat anterior, com el posicionament més combatiu en contra de la injustícia social. També el mètode assembleari en la presa de decisions que s'empraria, restabliria una altra herència del passat, fins aleshores oblidada.

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Les problemàtiques socials comunes que imperen, podrien haver motivat l'interès dels joves per aquesta forma de participació més bel·ligerant, de cara a aconseguir una societat millor, però les polítiques juvenils i les accions desenvolupades per l'administració en aquests dos moments també en podrien ser la causa. Hi ha qui creu que l'activació de l'associacionisme i la inclinació participativa depèn exclusivament del tipus de jove i que té caràcter generacional (E10-12).

Si ens basem en dades objectives, com són el nombre d'entitats juvenils i l'activitat desenvolupada, el 1992 va ser un bon any per l'associacionisme de la comarca. Caracteritzat en aquest moment per un tipus d'entitats més avesades a l'acció social, que anirien perdent interès entre els joves progressivament, en favor d'associacions més gestores d'oci i de cultura els anys posteriors. Amb moviments com el dels indignats el 2011, l'impuls d'iniciatives rupturistes amb l'ordre establert i la creació d'entitats juvenils més crítiques socialment, aquest interès per les temàtiques més polítiques i socials tornaria a ser rellevant (E6-92).

Des del punt de vista estadístic, el 2012 representa el millor moment de l'associacionisme juvenil altempordanès, doncs anteriorment mai hi havia hagut tantes entitats registrades, ni de procedència tant diversa (Memòria 2012 et al.). L'aparició d'organitzacions juvenils en diversos municipis petits del territori, molt participatives, sobretot a nivell local, on prefereixen agrupar-se desestimant les opcions més intergeneracionals, tal com succeïa abans, i formades per joves que acaben de superar, en molts casos, la majoria d'edat, és un dels trets més característics de les associacions juvenils d'aquesta etapa. La consolidació del Projecte Tècnic de Joventut Compartit, de l'ens comarcal, iniciat el 2005 en dotze poblacions amb l'objectiu de desenvolupar polítiques de joventut, i que arriba a vint-i-sis municipis diferents del territori el 2012, en podria ser un dels motius (Memòria 2012 et al.).

Potser en altres temps hi havia un major interès per agrupar-se, o ho feien amb un nivell de compromís més alt, però el nombre d'entitats no havia sigut mai tant elevat com el 2012. Si la intencionalitat i l'ambició de les seves accions són igual de transformadores i compromeses amb la societat com en altres ocasions, el temps ho dirà. Però si en l'actualitat es pot reconèixer la importància de les aportacions de l'associacionisme juvenil de l'any 1992 pel futur de la ciutat de Figueres i de la comarca, segurament d'aquí uns quants anys també es farà el mateix amb les que ara hi dediquen desinteressadament el seu esforç. Com assegurava un dels entrevistats, el nivell de qualsevol ciutat o territori, millora en funció del nombre d'entitats que hi existeixen, així que basant-nos en aquesta afirmació, i en la quantitat d'associacions vigent, gairebé podem assegurar, que el resultat de la seva tasca serà com a mínim, igual de reconeguda (E12-12).

Joves associats

“Moltes vegades hi ha joves que no s’associen perquè no tenen la informació suficient, molts els hi agradaria ser actius i fer coses però no tenen el camí per fer-ho. En general si es coneixessin més les entitats, els joves s’hi involucrarien més. ” (E12-12)

Malgrat que tots tenen una bona percepció de la tasca que realitzen i del col·lectiu del que formen part, sempre es tendeix a valorar millor a la generació anterior (E4-92) i (E11-12). En molts casos consideren que els associats d'èpoques precedents eren superiors. En general creuen que eren més actius i més compromesos socialment. Una visió que lligaria força amb la idea de que els integrants de l'associacionisme juvenil necessiten d'una certa distància temporal per reconèixer la seva eficàcia, i per acceptar la importància que té la seva acció per la comunitat (E1-92). Tot i el mèrit que té per la societat i el temps que desinteressadament hi destinen, no l'acaben de concebre en la seva justa mesura (E12-12) i (E1-92).

Les entrevistes realitzades exemplifiquen, com els representants juvenils de l'any 1992 tenen en major consideració aquests aprenentatges que els del 2012, i afirmen que la reflexió i haver visualitzat les aportacions des d'una altra perspectiva els hi ha servit per ser-ne conscients (E1-92) i (E6-92). Aquest fet no afavoreix que l'associacionisme disposi d'una imatge exterior més sòlida, ja que la falta de reconeixement dels seus beneficis, per part dels propis associats, i la poca de difusió d'aquest tipus d'experiències, no facilita que el moviment associatiu sigui més respectat (E1-92)

Una situació que podria ser deguda a una gran dosi d'humilitat o a que es tendeix a idealitzar la feina feta pels antecessors, que en molts casos havien sigut veritables referents per aquests, i dels que es senten d'alguna manera garants de la seva herència associativa (E10-12). Una renúncia a mirar-se al melic i a deixar constància de la seva utilitat, que també podria ser motivada per una falta de reflexió entorn a l'efectivitat de la seva causa, i per no inclinar-se per una perspectiva amb un to més comercial, que fes més atractiva la condició associativa i provoqués així la captació de nous membres.

Gaudir d'una millor posició social, segurament no és un dels objectius de l'associacionisme juvenil, tot i que per poder arribar a un major nombre de joves seria de ben segur de gran ajuda. La dificultat en el relleu de les entitats que fa perillar la seva supervivència, la falta de confiança en aquesta forma de participació, l'acomodació i el desinterès dels joves o la carència de sintonia amb el públic jove, que són aspectes que els entrevistats apunten com a les problemàtiques actuals, tindrien prou pes com per replantejar aquesta idea inicial (E1-12 et al.).

Trets característics del jove associat

“Hi ha un component familiar que influeix als joves a l'hora d'associar-se, quan els pares són actius i compromesos, els fills ho acostumen a ser. Si segueixes els referents familiars de les persones que s'associen veus com la majoria ho fa quan els familiars també han participat.” (E8-92)

Si hem de presentar un perfil de jove associat de la comarca, a partir de la documentació disponible de l'assistència a les reunions d'entitats i de la informació extreta de les entrevistes, entre l'any 1990 i el 2012, on no hi ha dubtes és quan ens referim a l'apartat del gènere. Tot i que el nombre de dones compromeses hauria de ser més elevat, són poques les que apareixen en les actes i en conseqüència les que ocupaven càrrecs de responsabilitat. Una dinàmica que amb el temps s'aniria redreçant i que en l'actualitat faria que existissin associacions amb un major nombre de dones fins i tot, però que no arribaria a propagar-se amb la mateixa intensitat en els llocs de representació (Memòria 2012 et al.) i (Acta 1990 et al.).

Malgrat l'important arribada de població immigrant en el territori, que respecte a la franja d'edat de 15 a 29 anys representaria al voltant del 38,05% del total de joves, la inserció d'aquest col·lectiu en les organitzacions ha sigut en general testimonial. Inexistent els anys 90 quan encara no era massa habitual aquest fenomen migratori, i poc representatiu actualment, tot i el temps transcorregut i que una gran quantitat dels joves ja ha nascut a la comarca en aquests moments. Així la seva integració al teixit social del territori no s'ha traduït en un augment clar de la participació en associacions, un fet que no només afecta els joves, ja que amb la població adulta succeeix quelcom similar, i prefereixen crear entitats noves, formades en la seva totalitat per persones d'origen estranger, que implicar-se en les ja existents, dificultant així que l'intercanvi cultural i la proximitat entre els diferents col·lectius pugui ser més fluid (Memòria 2012 et al.) i (Acta 1990 et al.).

Només excepcionalment aquest perfil de joves assoleixen càrrecs en les organitzacions, i són més nombroses les entitats que no estan participades per cap d'aquests joves, que les que compten amb un volum important entre els seus membres. Tant sols dues associacions juvenils en tota la comarca seguirien aquest patró, i les dues treballarien en l'àmbit social i del lleure educatiu (Acta 1990 et al.).

Segons un dels entrevistats, i respecte als joves d'origen immigrant, disposar d'un entorn que afavoreixi la incorporació a l'associacionisme i que els motivi a portar a la pràctica les seves idees, és la clau per incentivar aquest interès associatiu (E8-12). La falta de referents en aquest món doncs, junt amb la inexistència de tradició participativa a nivell familiar, que acostuma a incentivar a molts joves a seguir el camí desenvolupat pels seus pares en el terreny associatiu, podrien ser alguns dels motius, que perjudicarien de forma clara una

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

major identificació amb els ens juvenils. Les temàtiques, des d'un punt de vista més cultural, i la falta generalitzada d'uns protocols interns d'acollida, que són una barrera per qualsevol jove aliè a les organitzacions, podrien ser altres aspectes que provocarien l'absència de joves d'aquest perfil en les associacions juvenils altempordaneses (E8-92).

Si ens basem en les característiques dels entrevistats hi ha altres aspectes entorn al perfil dels joves associats que seria suggerent d'analitzar. Sempre tenint en compte que ens centrem en una mostra no molt àmplia d'individus, i que per tant, les possibles consideracions no poden tenir un sentit absolut. Així, fixant-nos en el nivell d'estudis dels associats, queda clar que es tracta de joves amb una formació elevada, encara que s'intueix una petita tendència a la baixa dels entrevistats del 2012, que amb els paràmetres de què es disposa no és molt significatiu. Respecte als seus progenitors, si que aquest descens del nivell d'estudis és més acusat si comparem les dues etapes. Un fet que podria suposar que l'origen socioeconòmic dels joves associats ha patit una lleugera davallada amb el temps, tal com indicarien les dades de formació i ocupació paterna recollides. El moviment associatiu de la comarca doncs, podria estar arribant a una tipologia de jove menys benestant i d'un nivell de formació familiar inferior al dels representants de l'any 1992. O el que és el mateix, els associats de fa vint anys podrien gaudir d'un nivell social i econòmic més elevat que els de l'actualitat. Una afirmació això sí, que caldria matisar, ja que en basem en una mostra d'entrevistes no molt àmplia (Entrevistes 1992) i (Entrevistes 2012).

Aquesta variació en l'origen dels joves associats, podria ser degut només, a una evolució de les mateixes classes socials i més concretament de la classe mitjana, a qui s'ha atribuït majoritàriament la procedència de bona part dels integrants de l'associacionisme. Una classe mitjana que patiria un progressiu debilitament amb l'entrada de la crisi econòmica a partir de l'any 2008, i aquestes dades podrien evidenciar tant sols aquesta tendència a la baixa.

Continuïtat i compromís del jove associat

“Crec que ara s'associen de manera molt més efímera, vinculacions puntuals en temes puntuals, no es demana un compromís a mig termini ni molt menys a llarg termini, però veig que els joves es continuen associant i mobilitzant.” (E7-92)

La continuïtat i el compromís són dos factors que han anat apareixent de forma reiterada, en les argumentacions dels entrevistats dels dos períodes quan es parla de joves associats. Dos aspectes que van força lligats entre si, i que condicionen al moviment associatiu, determinant la funcionalitat social i l'acció de les organitzacions. A més de ser, segons la visió d'aquests, les dues característiques que distanciarrien més el col·lectiu d'avui amb el del passat (E7-02 et al.).

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Si ens centrem en la continuïtat, l'opinió més comuna, és que les generacions anteriors desenvolupaven una etapa associativa més llarga i sense interrupcions. En canvi les actuals s'inclinarien per implicar-se en projectes més curts i en general hi passarien menys anys (E3-92).. El temps de dedicació també seria menor, i bona part dels membres de les associacions participaria de forma més puntual, i en les accions més representatives i d'interès de l'entitat. El relleu i l'aparició de joves associats seria més ràpida, però la preferència, seria la creació de noves organitzacions i no el manteniment de les ja existents. Unes condicions que dificultarien la consolidació de les iniciatives proposades, i en conjunt, que el teixit associatiu juvenil de la comarca disposés d'una major fortalesa (E11-12) i (E3-92).

Respecte al compromís del col·lectiu que s'associa, segurament disposar d'un nivell més elevat del mateix, hauria d'incidir de cara a tenir una major continuïtat. Però si aquesta correspondència era clara en el passat, les noves regles del joc, amb la proliferació d'alternatives d'oci, la gestió del temps, la "connectivitat juvenil" o els canvis en l'escala de valors dels joves, provocarien que el compromís pogués ser alt, però que en canvi, aquest fet, no es traduís en una temporalitat més sostinguda. Així, a diferència de períodes anteriors, es trobarien joves que en certs moments i per reivindicacions sobre temàtiques concretes, podrien mostrar una motivació important i comprometre's al màxim, induint, fins i tot, a joves del seu entorn a fer el mateix, però en funció de les seves necessitats i en un espai de temps més aviat curt, podrien desaparèixer i oblidar aquesta implicació inicial, malgrat l'esforç i l'entusiasme aportats (E7-92) i (E12-12).

Tradicionalment s'ha disposat d'un percentatge d'associats no molt gran, més compromesos i amb major dedicació que tota la resta, on s'ha sustentat tot el pes de l'associacionisme juvenil del territori (E4-92), però malgrat aquest petit grup de joves que són l'excepció, la realitat actual evidencia una preocupant discontinuïtat, que no és exclusiva del moviment associatiu, sinó que ha arrelat amb força entre el col·lectiu juvenil en tots els seus àmbits d'actuació. L'interès per l'experimentació constant podria ser una de les causes, però també és veritat, tal com reflecteixen les dades extretes de les entrevistes, que l'anomenat pluriassociacionisme, és a dir, la participació en diverses organitzacions alhora, ja es donava des de la primera etapa. L'aparició de noves associacions a l'Alt Empordà però, també donaria a entendre que tot i aquesta falta d'un itinerari associatiu més persistent, el compromís social es mantindria intacte entre els joves.

Probablement prendre la decisió d'associar-se en l'actualitat esdevé més senzilla que en el passat, per la interpretació que del compromís farien els joves, a les conseqüències del qual no donarien tanta importància, i així la seva predisposició per iniciar-se seria més avantatjosa, amb independència de la fugacitat o no del seu cicle. En canvi quan un jove dels noranta s'atrevia per aquesta opció, la seva presència en el teixit associatiu, durant un bon temps,

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

estava assegurada. Tal com exposa un dels associats, el perfil del jove compromès d'abans amb el que no ho era distava de forma inqüestionable. La diferenciació entre aquests dos perfils en els nostres temps, és limitada, ja que la voluntat per mobilitzar-se i ser actiu és més latent i un jove d'ara ho pot fer en qualsevol moment (E7-92). Aquest canvi de concepció del compromís, que alguns entrevistats defineixen com de menor intensitat, i possiblement sigui així, junt amb l'existència de noves vies de participació com serien les xarxes socials, tindrien el mèrit d'aquesta situació ((E6-12) i (E8-92).

Aportacions de l'associacionisme juvenil

“M’ha influït molt, suposo que no només per la magnitud de la quantitat d’entitats i de responsabilitats que havia assumit en aquestes, sinó perquè m’ha format moltíssim. De les coses que em quedo de la vida el dia que me’n vagi, una d’elles és l’experiència crucial que m’ha portat l’associacionisme.” (E1-92)

A l'hora de parlar del conjunt d'aportacions provinents del moviment associatiu, distingim entre aquelles que fan referència al territori i al seu entorn, de les que incideixen de forma més directa en els propis associats. En qualsevol d'aquestes opcions, d'entre la totalitat de les publicacions i d'informacions consultades, o partint de les opinions recollides, totes elles només reconeixen aquestes aportacions, des d'un sentit avantatjós i positiu, tant pels associats com també pel territori. Per la comarca i les poblacions que la integren, de manera obvia, doncs els permet disposar d'un teixit social que procura per la defensa i millora constant del seu entorn i pel benestar dels seus ciutadans. Un col·lectiu compromès amb els assumptes públics i que és bàsic pel desenvolupament de qualsevol societat democràtica. I també pels propis joves que s'hi relacionen, que és l'àmbit en el que ens centrem en aquest apartat i que analitzem amb més profunditat.

Per valorar com ha contribuït l'associacionisme al col·lectiu de joves que en forma part, ens basem sobretot, en els testimonis directes extrets de les entrevistes, que s'han plantejat, tenint en compte aquestes aportacions, des de tres perspectives diferents. En relació als aprenentatges i capacitats personals adquirits, en relació al itinerari professional i formatiu desenvolupat, i a possibles elements que afavoririen la seva inserció laboral, i per últim, en relació a la xarxa social i el grup d'amics.

Aprenentatges i capacitats

“Tots els valors que com a persona tinc ara és gràcies al què vaig aprendre amb l’equip de monitors que vaig tenir, van ser referents per nosaltres i ens ha servit per després aplicar amb la mainada el què vam aprendre d’ells.” (E10-12)

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Sobre el primer punt, els aprenentatges que ofereixen les organitzacions juvenils són evidents, i existeix una unanimitat per part dels entrevistats a l'hora de considerar-ho. Aportacions que van dirigides a una millora de la capacitat, podríem dir-ne, més tècnica i de treball en comú, que derivaria del disseny i l'impuls de projectes que es realitza des de les entitats, i de l'experiència que se n'obté a través de la seva gestió. I alhora, aportacions que afavoreixen el creixement personal d'aquest tipus de jove, a partir d'un ideari sensibilitzat amb les problemàtiques socials i també amb el medi que l'envolta. La presència de referents dins la pròpia associació, ajudaria a potenciar uns aprenentatges, que els marcaran durant tota la seva vida. Incloem en aquest apartat tots els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors que assoleixen els joves membres gràcies a l'associacionisme.

El ventall d'aportacions assenyalades pels entrevistats és ampli, i en aquesta direcció són especialment rellevants també, ja que els beneficis als que fan menció incideixen en la seva personalitat, i en la visió del món i de la societat en la que viuen. L'experimentació associativa els situa en un context que els enriqueix i els fa créixer en tots els sentits, i permet, tal com diu un dels entrevistats "entrar en contacte amb una realitat desconeguda, i descobrir que darrera les coses que passen al carrer i que passen a la societat, hi ha algú que és el que les articula, i que a partir de l'associacionisme pots influir-hi i provocar canvis" (E8-92). Una afirmació que reforçaria la idea del moviment associatiu com agent transformador, i alhora, d'aquesta necessitat d'afavorir l'accés a l'àmbit entre joves d'altres perfils i condicions socials, que es mantenen allunyats d'aquesta forma de participació, segurament per no explorar noves vies d'ingrés i fer arribar, a aquest públic, totes les possibilitats que ofereix, i no per la falta d'interès, o l'esforç i el compromís que suposa la seva pràctica diària.

Adquirir valors, capacitat d'organització, gestió de projectes i de grups, desenvolupar-se intel·lectualment, integrar la cultura de l'esforç i del sacrifici, posicionar-se davant del món, construir una ideologia pròpia, treballar col·lectivament, guanyar empatia, saber afrontar millor situacions de conflicte, acceptar els errors, negociar, tenir capacitat de reacció, ser reflexiu, habilitats comunicatives, ser dialogant, compartir, conèixer les mancances del territori i comprometre's amb l'entorn, són algunes de les aportacions que, segons els entrevistats de les dues èpoques, formarien part del bagatge que haurien obtingut durant els seus anys d'implicació (E1-12 et al.). Contribucions com veiem molt diverses, i que són vàlides per orientar i facilitar qualsevol propòsit que es plantegi el jove associat al llarg de la seva vida. Tot i el temps transcorregut, la percepció dels aprenentatges assolits que detallen els entrevistats són gairebé els mateixos, fet que indueix a pensar que es tracta d'una alternativa formativa que transcendeix el factor temporal, i que es desenvolupa sobre una base educativa i de consciència social molt sòlida. La llarga tradició d'aquest sistema a la comarca, sustentat en el voluntariat i el seu esperit de servei, serien els punts forts d'un moviment, que malgrat els continus

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

canvis socials i la suposada crisi de valors, seguiria sent una elecció fiable de cara a construir uns ciutadans i una societat millor.

Les aportacions de la vida associativa afecten positivament als aspectes més intrínsecs de les persones que hi prenen part, per aquest motiu hi ha molts comentaris, sobretot per part dels associats de 1992, que consideren la seva vinculació com a quelcom imprescindible, i clau per entendre en quina direcció van orientar la seva vida (E9-92 et al.). Les argumentacions d'aquests es perceben com a més profundes i transcendents quan evocuen el seu pas per les organitzacions juvenils, a diferència dels joves actuals que són en general més pragmàtics (E5-12 et al.). Com ja havíem comentat en apartats anteriors, segurament disposar del temps necessari per poder reflexionar entorn a l'experiència associativa, i prendre consciència de la seva importància, reconeixent tot el què s'ha aconseguit, seria el motiu d'aquesta desavinença a l'hora d'interpretar-ho.

Itinerari professional i formatiu

“La meva feina és degut a l'associacionisme, va influir totalment en el meu itinerari laboral. La meva vida hagués estat absolutament diferent si no hagués estat en una associació.” (E4-12)

Respecte al itinerari professional i a altres elements que podrien tenir a veure amb la òrbita laboral, no hi ha dubte que moltes de les aptituds adquirides en l'associacionisme, són perfectament adaptables a qualsevol lloc de treball. Aspectes de la pràctica diària de les organitzacions, com la responsabilitat, l'autonomia, la presa de decisions o el lideratge, són característiques que ajudarien a completar un perfil professional d'allò més vàlid per les empreses, però és una via que s'ha explotat poc, alhora de difondre aquests mèrits com a signes d'identitat del jove associat, i poques d'elles ho tenen en compte en els seus processos de selecció.

Malgrat el conjunt d'experiències i aprenentatges que acumulen, i que tal com exposa un dels entrevistats, hi ha una diferència notable a nivell de formació entre aquests i els joves que no s'han vist impulsats ni motivats a implicar-se (E1-92), no existeix encara una correspondència, entre la vinculació associativa i l'accés al mercat de treball. Disposar d'un major reconeixement social per part de l'associacionisme, podria facilitar la inserció laboral d'aquest col·lectiu, que amb un nivell de maduresa, en general, més desenvolupat que la resta de joves, serien uns treballadors qualificats que assegurarien amb majors probabilitats un bon rendiment. Doncs l'hàbit d'idear i gestionar projectes, o la relació d'igual a igual que mantenen amb l'administració en el exercici de les seves obligacions, els hi aporta una seguretat i un bagatge que està a l'abast de pocs joves de la seva mateixa edat (E7-92).

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Alguns dels testimonis recollits confirmen la influència de l'associacionisme juvenil en el seu itinerari laboral i formatiu, amb més pes entre els entrevistats dels anys 90, possiblement perquè alguns dels joves actuals qüestionats encara es troben en etapa acadèmica. Així, descriuen certa continuïtat entre la seva pràctica associativa i la posterior carrera professional, i una afectació amb diferents nivells d'intensitat, des dels que han acabat treballant en temes estretament vinculats amb el món associatiu (E4-92) i (E7-12), als que les seves experiències en organitzacions els han ajudat a decidir quina direcció prendre (E10-12) i (E8-92), fins aquells que ja tenien clar a què dedicar-se, però que l'aplicació dels aprenentatges obtinguts en el seu lloc de treball els hi ha permès oferir unes millors prestacions professionals (E5-92) i (E9-92).

Tot i aquesta afectació de l'associacionisme en el context laboral que s'esmenta, algun fins i tot, creu que les reunions de l'entitat faciliten la superació d'entrevistes de treball (E4-12), cal deixar clar que la majoria de joves s'hi comprometen de forma totalment altruista. Però el fet de no pensar en un benefici econòmic o en afavorir les possibilitats d'èxit en el terreny de la ocupació quan s'hi impliquen, no significa que aquestes aportacions, en el propi desenvolupament de la seva tasca, no hi siguin implícites. Els continus reptes i entrar en contacte amb un entorn d'intercanvi constant, configura un tipus de jove preparat i molt adient en aquest sentit. Disposar de coneixements i d'informació de qualitat també ajuda a prendre decisions més fàcilment, d'aquí que no sigui estranya la incidència del món associatiu en el itinerari formatiu del jove associat, i que en un moment de forta transcendència pel seu futur, recorri als aprenentatges que aquest àmbit l'hi ha anat oferint.

Xarxa relacional

“A nivell relacional et dona la possibilitat de conèixer molta gent que potser no haguessis conegut mai, però per altra banda potser també t'arrelles més a un grup concret producte de compartir unes mateixes idees i una mateixa entitat.” (E7-12)

Les organitzacions juvenils sempre s'han considerat espais de trobada i d'acció conjunta, una forma de participació i d'integració del jove en la societat i una via per assumir compromís i responsabilitat amb el territori. Un lloc per relacionar-se, per conèixer altres joves i on s'estableixen vincles d'amistat, normalment quan es comparteixen les mateixes idees i inquietuds. Aquesta convivència i el treball en comú de manera continuada, provoca que es generin unes relacions personals fortes, que sovint traspassen l'àmbit associatiu i que es mantenen durant molts anys, convertint-se a vegades amb la gent i l'entorn que t'acompanyen al llarg de tota la vida, i amb la que sempre es pot comptar (E7-12) i (E4-92).

La socialització, el respecte a altres opinions i cultures, les habilitats socials i de relació o establir amistat, són algunes de les aportacions de l'associacionisme a partir de la xarxa relacional que s'estableix, i que s'han anat donant al llarg dels

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

anys. La defensa d'uns mateixos objectius ajuda a una major identificació amb el grup i l'entitat, que cristal·litza sovint amb uns col·lectius compactes i construïts per un mateix patró, que tenen l'avantatge d'afavorir l'arrelament dels associats i l'estabilitat de la organització, però per contra dificulta la incorporació de nous membres. Aquesta situació estimula la tendència a optar per la creació de noves entitats, i en la majoria d'ocasions, només és prefereix integrar-se en les ja existents quan els vincles familiars i d'amistat així ho incentiven.

La família i els amics són dos factors que tenen un especial rellevància en el moviment associatiu, constituint-se com les principals causes perquè qualsevol jove participi en una associació. Un model d'acció i de compromís que interessa al seu entorn i que en facilita la seva inclusió a aquest món (E6-92). L'al·licient de conèixer gent nova i fer amics, o decidir-se per considerar l'associacionisme com una proposta atractiva i satisfactòria, són altres motivacions, encara que amb menys pes. El nivell d'importància de les citades raons a l'hora d'associar-se, no ha variat massa amb el pas del anys, però potser aquest component més tradicional ja no hi és tant present en l'actualitat, i el factor de plaer i diversió va guanyant terreny (E3-12 et al).

Conclusions

Intentar trobar similituds entre l'associacionisme juvenil de l'actualitat amb el de fa ja vint anys, és una opció que es podria considerar, si més no arriscada, sobretot si tenim en compte que es parteix d'un període on el record de l'anterior règim dictatorial encara hi és present, i on la participació associativa d'aquest temps, és considerada per algun dels associats, com una alternativa formativa a l'educació rebuda per l'escola tradicional de finals del franquisme (E5-92). Un moment històric en plena consolidació dels drets i les llibertats fins fa poc negades, i on l'interès reformista inunda els diferents estaments socials i les seves estructures de poder. L'associacionisme juvenil d'aquests anys doncs, és el reflex d'aquesta situació, i les inquietuds que desgranen els seus membres sorgeixen del context sociopolític que impera.

En aquest sentit el mateix succeeix amb l'associacionisme juvenil actual, producte d'una societat en plena crisi econòmica que coarta les seves trajectòries vitals i la possibilitat d'emancipació, i on les "noves" tecnologies es refermen com el canal de comunicació amb més rellevància, deixant en segon terme l'intercanvi directe i la relació de més proximitat. El carrer i les reunions presencials perden sentit, davant d'unes xarxes socials que faciliten una participació menys compromesa i que són més immediates (E8-92).

Si la joventut reflexa la societat en la que viu, l'associacionisme juvenil també evidencia el context i l'entorn d'on prové, per tant en funció d'aquest, decideix a quins objectius dirigir la seva tasca i de quina forma actua per aconseguir-los. Les necessitats dels col·lectius de joves i els recursos i canals que tenen a

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

l'abast, també són claus a l'hora de definir la tipologia de les organitzacions que generen (Luque, S. et al. 2012).

Tenint en compte aquests factors s'explicaria el canvi de tendència en el tipus d'associacions durant aquests anys a la comarca. Passant el 1992 d'un grup important d'entitats dirigides a temàtiques de caire polític i social, a més de les de lleure i grups d'esplai, que també hi tenen presència. A una desaparició progressiva d'aquest tipus d'entitats més interessades per les problemàtiques socials els anys successius, tot i el creixement del moviment associatiu a l'Alt Empordà. I que tornarien a emergir en el marc associatiu a partir dels anys 2011 i 2012. La proliferació d'associacions de lleure i culturals, algunes més properes al benefici econòmic que al voluntariat, i l'efervescència de l'associacionisme juvenil rural, amb la creació d'un munt d'organitzacions en petites poblacions del territori, són els trets més característics (E6-92) i (E5-12).

El perfil de jove associat altempordanès al llarg d'aquest període és un home autòcton, de classe mitjana, amb estudis superiors i pluriassociat. D'origen benestant però que amb el pas dels anys va perdent poder adquisitiu a nivell familiar. Un aspecte que podria ser degut al declivi de la classe mitjana dels darrers temps, o bé, que s'incorporen a les entitats, a poca escala, joves de condicions socials menys afavorides (Entrevistes associats 1992 i 2012).

L'efectivitat de l'associacionisme juvenil com a alternativa educativa està fora de dubte tal com es demostra en aquest informe, i fins i tot algun dels entrevistats creu, que no es pot comparar el grau d'aprenentatges assolits en aquest àmbit, al conjunt d'estudis a nivell reglat realitzats (E1-92), (Trilla, J. 1993), (Vidal, P., et al. 2005). Així tots els entrevistats estan d'acord, que la seva implicació associativa ha sigut beneficiosa pel seu creixement personal, i que els hi ha reproduït una sèrie d'aportacions que els ha fet ser i pensar diferent, i que han incidit clarament en el seu itinerari. Una escola d'aprenentatge, que ofereix uns valors, una altra perspectiva des d'on mirar les coses que passen, uns hàbits, uns rols, unes habilitats, unes coneixences, i en definitiva, una experiència que t'ajuda, i alhora t'acompanya, al llarg de tota la vida (E9-92 et al.).

Reconèixer l'associacionisme juvenil en la seva justa mesura és un deute pendent, perquè tot i que es valora socialment la tasca que es realitza i des de l'administració se'ls té en compte, però donant més pes a la seva branca més dinamitzadora, no s'afavoreix la seva potencialitat com a agent educatiu, ni tampoc com a generador de societats més democràtiques i cohesionades. L'associacionisme juvenil garanteix certa igualtat d'oportunitats entre els seus membres, potser no respecte a l'educació en sentit més estricte, però sí proporcionant aprenentatges i relacions entre els associats al mateix nivell. Per tant pot ajudar a que no es reproduïxin de generació en generació les desigualtats socials, i al situar-se tots els associats en una mateixa dimensió, diluir els condicionants, implícits en ells mateixos, de pertinença a una classe

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

social concreta, en un moment clau de definició personal del jove, que permet influir, a través de l'associacionisme, en la seva identitat (Benedicto, J. et al. 2003).

L'exemple dels entrevistats de les dues èpoques la majoria dels quals ha enregistrat una trajectòria vital marcada per una clara linealitat. Malgrat que en l'actualitat aconseguir un lloc de treball i emancipar-se es fa cada cop més difícil, i això complica aquesta propensió. Indicaria que les transicions a la vida adulta per part dels joves associats acostumen a ser més estables, i que gràcies al bagatge procedent de la seva pràctica associativa, culminarien en la seva majoria, al configurar un perfil d'individus més aptes i capacitats, els seus processos personals i professionals amb un notable èxit (Serracant, P. 2009), (Pollock, G. 2009). Així, si ens fixem amb els joves associats del 1992, dels que es pot visualitzar un recorregut vital molt més ampli, observem que tots ells destaquen per la notorietat de les seves trajectòries personals i professionals. Empresaris alguns, ocupant càrrecs de responsabilitat política i administrativa a diferents nivells els altres, i el que és més suggerent, tots ells senyalen a la seva vinculació associativa com el factor determinant en aquest camí (Entrevistes associats 1992).

Convertir l'associacionisme en tendència social i posar-lo de moda entre els joves, creiem que ha de ser l'objectiu. Les aportacions que pot oferir en aquest procés del jove cap a la vida adulta, i els beneficis dirigits a aconseguir un millor posicionament personal estan fora de dubte. Sense obviar el valor que té per crear una comarca i una societat millor. Saber donar-ho a conèixer al col·lectiu juvenil i promoure'n així la seva implicació serà la clau (E3-12) i (E12-12).

Referències bibliogràfiques

Web

- Consell Nacional de Joventut de Catalunya. (2013). *CNJC*. Recuperat 20 agost 2013, des de <http://www.cnjc.cat/>
- European Youth Forum. (2013). *Youthforum*. Recuperat 20 agost 2013, des de <http://www.youthforum.org/>
- Generalitat de Catalunya. (2013). *Gencat Joventut*. Recuperat 20 agost 2013, des de <http://www.gencat.cat/joventut>
- Instituto de la Juventud. (2013). *Injuve*. Recuperat 20 agost 2013, des de <http://www.injuve.es/>
- Observatori del Tercer Sector. (2013). *ObservatoriTercerSector*. Recuperat 20 agost 2013, des de <http://www.observatoriTercerSector.org/>

Bibliografia

- Benedicto, J., Morán, M.L. (2003). *Aprendiendo a ser ciudadanos. Experiencias sociales y construcción de la ciudadanía entre jóvenes* (1a ed.). Madrid: Instituto de la Juventud.

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

- Comissió de les Comunitats Europees. (2001). *Llibre Blanc de la Comissió Europea. Un nou impuls per a la Joventut Europea* (1a ed.). Brussel·les.
- González, I., Collet, J. i Sanmartín, J. (2007). *Participació, política i joves. Una aproximació a les pràctiques polítiques, la participació social i l'afecció política de la joventut catalana* (1a ed.). Barcelona: Secretaria de Joventut, Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP).
- Luque, S., Giner, H., Sanz, J. i Roca, C. (2012). *Foment i suport de l'associacionisme a Catalunya. Informe d'anàlisi i d'entrevistes a experts* (1a ed.). Barcelona: Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, Fundació Ferrer i Guàrdia i Institut d'Anàlisi Social i Polítiques Públiques.
- Observatori Català de la Joventut. (2012). *Enquesta sobre participació i política 2011*, (1a ed.). Barcelona: Direcció General de Joventut.
- Pollock, G. (2009, primavera). Joventut i canvi social. Transformacions en les transicions dels i les joves a la vida adulta. *Ítem: Àmbits, de política i societat*, 41, 36-42.
- Sanz, J. (2002). *El futur de la democràcia representativa: la participació juvenils als partits polítics*, (1a ed.). Barcelona: Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia.
- Serracant, P. (2009, primavera). Trajectòries juvenils en la Catalunya actual. *Ítem: Àmbits, de política i societat*, 41, 49-56.
- Serrano, J. i Sempere, D. (1999). *Joves i participació a Catalunya*. (1a ed.). Barcelona: Secretaria General de Joventut, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia.
- Trilla, J. (1993). *La educación fuera de la escuela: ámbitos no formales y educación social* (1a ed.). Barcelona: Ariel.
- Valls, N. i Borison, A. (2007) *Joves: política i futur* (1a ed.). Barcelona: Observatori del Tercer Sector, Fundació Jaume Bofill.
- Valls, N., Vidal, P., Verd i J.M., López, P. (2006). *La realitat juvenil a l'Alt Empordà* (1a ed.). Barcelona: Observatori Català de la Joventut de la Secretaria General de Joventut, Observatori del Tercer Sector, Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball (QUIT) de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Vidal, P. i Créixams, C. (2006) *Tercer Sector: escola de ciutadania pels joves* (1a ed.). Barcelona: Secretaria General de Joventut, Observatori del Tercer Sector.
- Vidal, P., Villa, A., Sureda, M., Albinyana, M. i Vidal, L. (2005). *El movimiento asociativo juvenil: escuelas de ciudadanía. La valoración social de los aprendizajes en las organizaciones juveniles* (1a ed.). Madrid: Consejo de la Juventud de España, Observatori del Tercer Sector.

Altres

- Actes de reunions d'entitats juvenils. Ajuntament de Figueres. (1990) i (1992).

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

- Actes de reunions d'entitats juvenils. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (2011) i (2012).
- Cens d'entitats juvenils. Consell Comarcal de l'Alt Empordà. (2013).
- Entrevistes a representants d'entitats juvenils de l'Alt Empordà de l'any 1990 i 1992. (2013).
- Entrevistes a representants d'entitats juvenils de l'Alt Empordà de l'any 2012. (2013).
- Memòria de l'Oficina Comarcal de Serveis a la Joventut. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (1994).
- Memòria de la Campanya de dinamització juvenil a l'Alt Empordà. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (1999).
- Memòria de la Campanya de dinamització juvenil i promoció de l'associacionisme d'àmbit rural a l'Alt Empordà. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (1998).
- Memòria del Pla d'actuació comarcal de Joventut. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (2010).
- Memòria del Pla d'actuació comarcal de Joventut. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (2011).
- Memòria del Pla d'actuació comarcal de Joventut. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (2012).
- Memòria justificativa de la Campanya de dinamització juvenil i promoció de l'associacionisme d'àmbit rural a l'Alt Empordà. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (1995).
- Memòria justificativa de la Campanya de dinamització juvenil i promoció de l'associacionisme d'àmbit rural a l'Alt Empordà. Consell Comarcal de l'Alt Empordà (1996).

Annexos

Graella entrevistats 1992

Gènere	Codi	Any	Entitat	Estudis	Estudis paterns	Ocupació paterna
Home	E5-92	1961	Moviment Objecció de Consciència Centre Excursionista Empordanès IAEDEN (ecologista)	Mitjans	Mitjans	Agricultor autònom
Home	E4-92	1969	Tramunteatre Creu Roja	Superiors	Bàsics	Empresari
Home	E6-92	1964	Centre Excursionista Empordanès Gegants de Figueres	Mitjans	Bàsics	Empresari

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Home	E8-92	1968	Catalunya Lliure Maulets Xibalbà Grup d'Esplai	Superiors	Bàsics	Barber
Home	E1-92	1972	Maulets Xibalbà Grup d'Esplai Xiprers Al Vent (Ileure)	Superiors	Mitjans	Comercial autònom
Home	E3-92	1972	Xibalbà Grup d'Esplai IAEDEN (ecologista) Xiprers Al Vent (Ileure)	Superiors	Superiors	Funcionari
Home	E2-92	1973	Xiprers Al Vent (Ileure) Maulets	Superiors	Superiors	Comptable
Home	E9-92	1973	JERC Xiprers Al Vent (Ileure) Sirgans (Ileure)	Superiors	Mitjans	Funcionari
Dona	E7-92	1967	Moviment Objecció de Consciència Xibalbà Grup d'Esplai IAEDEN (ecologista)	Superiors	Superiors	Mestre

Graella entrevistats 2012

Gènere	Codi	Any	Entitat	Estudis	Estudis paterns	Ocupació paterna
Home	E7-12	1989	Volats per la Tramuntana AJAE (política) Agrupament Escolta Sant Pere	Mitjans	Superiors	Sector vinícola
Dona	E3-12	1991	Agrupament Escolta Sant Pere Volats per la Tramuntana	Superiors	Superiors	Sector ferroviari
Home	E9-12	1991	JERC	Mitjans	Bàsics	Transportista
Home	E1-12	1978	Espa Jove Ksameu (Ileure i social) Esplai Parròquies Figueres Dona dóna Alt Empordà (social)	Mitjans	Bàsics	Comercial
Home	E12-12	1985	Agrupament Escolta Sant Pere Consell Local de Joventut Figueres	Superiors	Bàsics	Paleta

Associacionisme juvenil a l'Alt Empordà – 20 anys de joves compromesos

Home	E5-12	1983	Senyors del Foc de Castelló d'Empúries (cultural) Comissió Reis Castelló d'Empúries	Superiors	Bàsics	Funcionari
Dona	E11-12	1985	Castellers de Figueres Esplai Parròquies Figueres	Superiors	Bàsics	Empresari
Home	E6-12	1993	Maulets AJAE (política)	Superiors	Bàsics	Autònom
Dona	E4-12	1986	Embranzida Jove de Roses (lleure) Colla Geganterera de Roses Pubillatge de Roses	Superiors	Superiors	Artista
Home	E8-12	1992	Xarxa de Convivència de Roses (social) Embranzida Jove de Roses (lleure)	Mitjans	Bàsics	Sector construcció
Home	E2-12	1981	Xiprers Al Vent (lleure) Consell Local de Joventut Figueres	Superiors	Superiors	Empresari
Home	E10-12	1977	Joves Senglars de Figueres (lleure) Enlairant Figueres (social)	Superiors	Bàsics	Sector construcció